

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาปรัชญานครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์กระบวนการออกแบบแบบย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนา มีขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดสาระรายวิชาเพิ่มเติม
3. ออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบย้อนกลับ
4. จัดทำเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและการตรวจสอบคุณภาพ
5. ประเมินผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาปรัชญานครหลวง

วิเคราะห์ความต้องการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานมาพิจารณาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยดำเนินการตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ประชากรที่ใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 235 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 235 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จำนวน 7 คน ส่วนกลุ่มผู้ปกครองใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเช่นกัน คือเจาะจงผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอนครหลวง 3) มีความพร้อมในการร่วมพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และกลุ่มนักเรียนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เริ่มต้นด้วยการลงทะเบียนประชากรแต่ละหน่วยที่ต้องการสุ่ม จากนั้นลงทะเบียนในฉลากให้ตรงกัน และครบจำนวนที่ประชากรมีอยู่ ม้วนฉลากที่ลงทะเบียนแล้วนำไปใส่กล่อง วิธีการสุ่มคือจับฉลากขึ้นมาทีละหน่วย คลี่ดูเห็นตัวเลขแล้วจด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

74

บันทึกไว้ ม้วนฉลากแผ่นเดิมนำลงกล่องเดิมแล้วจึงจับฉลากให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ (ยุทธ ไกยวรรณ. 2545 : 110 - 114) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 9 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Focus group interview) ซึ่งดำเนินการในลักษณะเดียวกับการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 กำหนดแนวคำถามในการสัมภาษณ์ตามกรอบการศึกษาความต้องการของท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่นที่ควรนำมาบรรจุให้นักเรียนเรียนรู้ ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระประวัติศาสตร์ ในระดับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5) โดยมีครูฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) 1 คน เป็นผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม ประเด็นการสัมภาษณ์ปรากฏตามภาคผนวก ก จัดเตรียมอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือเครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์ กำหนดสถานที่ในการสัมภาษณ์กลุ่มที่โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ซึ่งมีขั้นตอนการจัดสัมภาษณ์กลุ่มเป็นไปตามที่ วารี เกิดคำ ได้แนะนำไว้ (วารี เกิดคำ. 2537 : 173 - 178)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ดำเนินการโดยผู้วิจัยร่วมกับครูฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอีก 3 คน ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ดำเนินการดังนี้

การเตรียมการ โดยกำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ คือ 1) ความต้องการให้มีการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวงที่ควรศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) 2) บทบาทในการให้การสนับสนุนในการใช้หลักสูตรนี้

เลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 9 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 9 คน รวมจำนวน 25 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

75

มีการกำหนดนัดแนะเวลาและสถานที่ โดยกำหนดสถานที่สัมภาษณ์กลุ่มที่ห้องงาน
ประดิษฐ์ ของโรงเรียนนครหลวง(พิบูลประเสริฐวิทย์)

นอกจากนั้นยังได้มีการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่อง
บันทึกเสียง บันทึกภาพ และสมุดบันทึก โดยมีครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียนนครหลวง(พิบูล
ประเสริฐวิทย์) 2 คน เป็นผู้จดบันทึก และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

การดำเนินการสัมภาษณ์ มีกระบวนการดังนี้

ขั้นที่ 1 แนะนำตัวและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยเป็น
ผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 เริ่มการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์พูดคุย และซักถาม สนทนาร่วมกันตามจุดมุ่งหมายที่
ต้องการ ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ได้มีการบันทึกการสัมภาษณ์ โดยครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
พร้อมบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพ

ขั้นที่ 3 ปิดการสัมภาษณ์ โดยผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนที่ให้ความ
ร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ และผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมคำถาม
เป็นรายชื่อและคำตอบ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระในการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม (ดังภาคผนวก
ก)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ได้
ดำเนินการโดยผู้วิจัยร่วมมือกับครูฝ่ายวิชาการ โรงเรียนจำนวน 3 คน รวบรวมข้อมูลจากการ
สัมภาษณ์ และแสดงความคิดเห็นระบุเลือกเนื้อหาที่เป็นตัวกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของ
โรงเรียน และนำมาบันทึกผลการเลือกเนื้อหา โดยใช้วิธีเจนนับ และเรียงลำดับความสำคัญอันดับ
หนึ่งได้เนื้อหาใด เพื่อจัดหลักสูตรและวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ของโรงเรียนนคร
หลวง(พิบูลประเสริฐวิทย์) รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก พร้อมตั้งชื่อสาระการเรียนรู้ใน
รายวิชาเพิ่มเติม และรหัสวิชา

วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดสาระรายวิชาเพิ่มเติม

การดำเนินงานในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) โดยนำเอกสาร
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) มาทำการ
วิเคราะห์ โดยก่อนอื่นผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์)
พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

76

โรงเรียนจำนวน 3 คน และครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน ร่วมกับผู้วิจัย จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ตามกระบวนการ ดังนี้

1. กำหนดประเด็นที่จะวิเคราะห์
2. สร้างแบบการวิเคราะห์
3. สรุปผลการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคณะทำงานร่วมกันวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 โดยการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษากับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยใช้แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษากับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) เพื่อประเมินและตรวจสอบความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีเจนนับและหาค่าร้อยละความสัมพันธ์ ตามข้อมูลที่ต้องการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นดังรายการตามแบบวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษากับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ดังภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยคณะทำงานวิเคราะห์หลักสูตร และผู้วิจัยรวบรวมแบบวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษากับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของทุกคน สรุปรายการหรือข้อมูลเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชา ศึกษาศาสตร์นครหลวง เป็นข้อมูลเพื่อวางแผนออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และแผนการจัดการเรียนรู้

ออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบย้อนกลับ

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของรายวิชา ศึกษาศาสตร์นครหลวง ฉบับร่าง เมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการดำเนินการในขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น และขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา มาเป็นพื้นฐานในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นฉบับร่าง ในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยกำหนดรายละเอียดของการออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชา ศึกษาศาสตร์นครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือเป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับเพื่อจะช่วยให้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตร ประสพการณ์การเรียนรู้ ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ให้สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล และบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

77

1. กำหนดผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

นำผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น และการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษามาเป็นพื้นฐานในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. กำหนดร่องรอยหรือหลักฐานการเรียนรู้

กำหนดหลักฐานร่องรอย ชิ้นงาน หรือภาระงาน ที่สามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนด

3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวางแผนการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชารักถิ่นนครหลวง โดยยึดหลักการดังข้อ 1 ด้วยการกำหนดผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเป็นเป้าหมายสำคัญ และ 2 เกิดหลักฐานร่องรอย ชิ้นงาน หรือภาระงาน ที่สามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังใช้หลัก WHERETO ที่วิกกินส์ และแม็กไทซ์ ได้เสนอแนะไว้ในการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Wiggins & Mctighe. 2005 : 375 - 376) ดังนี้

3.1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดอย่างชัดเจน

3.2 กำหนดวิธีการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนได้ตลอด

3.3 การเตรียมสื่อต่างๆที่ใช้ในการเรียนรู้ให้พร้อมใช้และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้

3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเตรียมตัว ซักซ้อม ตรวจสอบ และปรับปรุง

3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง

3.6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย สนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน

3.7 กิจกรรมการเรียนรู้ต้องจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายให้มากที่สุด

หลังจากออกแบบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักถิ่นนครหลวงแบบย้อนกลับ โดยผู้วิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักถิ่นนครหลวง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีออกแบบแบบย้อนกลับคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

78

ที่อยู่ในกลุ่ม 6 คน ที่ตรวจสอบเอกสารในขั้นที่ 4 โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมา 5 คน เพื่อตรวจสอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษนครหลวงแบบย้อนกลับในชั้นตอนนี้ด้วย (ดังรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ข)

2. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษนครหลวงแบบย้อนกลับ เป็นการประเมินความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายของหลักสูตร หลักฐานร่องรอยชิ้นงานที่กำหนดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพ ด้วยแบบประเมินความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษนครหลวงแบบย้อนกลับ (แสดงในภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 – 74) ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546 : 195 – 196) โดยกำหนดหัวข้อประเมินความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรตามรายการ รวม 5 หัวข้อ และกำหนดเกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการตรวจสอบเอกสารหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษนครหลวง โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดส่งถึงมือผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน และดำเนินการรวบรวมเอกสารและสรุปข้อมูลเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนตามจำนวนจากผู้เชี่ยวชาญตามกระบวนการและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชารักษนครหลวงโดยนำผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรรายวิชารักษนครหลวง มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ไป (พิสนุ ฟองศรี. 2550 : 259) ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้อง ความชัดเจน ของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามหลักการออกแบบแบบย้อนกลับ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 – 74) ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546 : 195 – 196) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรตามรายการประเมิน 5 หัวข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

มาก	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 75-100
ปานกลาง	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 50-74
น้อย	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 0-50

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

79

จากนั้นนำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือไม่ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- + 1 หมายถึง ตรงตามรายการที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตรงตามลักษณะที่ระบุไว้หรือไม่
- 1 หมายถึง ไม่ตรงตามรายการที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อตัดสินว่าเอกสารประกอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมีความสอดคล้อง ชัดเจน เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันตามกระบวนการแบบย้อนกลับหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

การจัดทำเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและการตรวจสอบคุณภาพ

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสาร 2 อย่างคือ 1) หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีออกแบบแบบย้อนกลับ 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชารักษ์นครหลวง เพื่อนำไปใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีออกแบบแบบย้อนกลับ และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชารักษ์นครหลวง คือ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรรายวิชารักษ์นครหลวง จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน รวมผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 6 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ (ดังรายชื่อในภาคผนวก ช) ดังนี้

2.1 มีคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำปริญญาโทสาขาการพัฒนาหลักสูตรหรือสาขาหลักสูตรและการสอน และมีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาในสถานศึกษาและหน่วยงานทางราชการ

2.2 มีประสบการณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรมาแล้วอย่างน้อย 10 ปี จากการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

2.3 มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

80

2. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตร เป็นการประเมินความเหมาะสม สมบูรณ์ ชัดเจน และความสอดคล้องของส่วนประกอบของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตั้งแต่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร อัตราเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการวัดผลประเมินผล ด้วยแบบประเมิน โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา รัชนีกร หลวง (แสดงในภาคผนวก ข) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72 – 74) ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546 : 195 – 196) โดยกำหนดหัวข้อประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของเอกสาร หลักสูตรตามตัวชี้วัด 9 หัวข้อ และกำหนดเกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

2.2 แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา รัชนีกร หลวง โดยนำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน เสนอประธาน กรรมการคุมควาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความบกพร่องเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ว่ามีความเหมาะสม สมบูรณ์ และชัดเจนเพียงพอปรับปรุงแก้ไขให้ ถูกต้อง แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง ของแผนการจัดการ เรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (แสดงในภาคผนวก ข) ว่า มีความเหมาะสม สมบูรณ์ และชัดเจน ตรงตามเนื้อหาและวิธีการหรือไม่ องค์ประกอบของแผนการ จัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันหรือไม่ และการวัดผลประเมินผลบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่ กำหนดหรือไม่ โดยตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- 2.2.1 สาระสำคัญ
- 2.2.2 ผลการเรียนรู้
- 2.2.3 คำถามสำคัญ
- 2.2.4 ผลการเรียนรู้ (ประจำหน่วย)
- 2.2.5 ผลงาน ชิ้นงาน ภาระงาน ร่องรอย หลักฐาน
- 2.2.6 วิธีการ/แนวทางการตรวจให้คะแนน
- 2.2.7 สาระการเรียนรู้
- 2.2.8 กิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2.9 สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- 2.2.10 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.2.11 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้/หลังเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการตรวจสอบเอกสาร 2 อย่างคือเอกสารหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชารักษันครหลวง และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชารักษันครหลวง โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดส่งถึงมือผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 คน และดำเนินการรวบรวมเอกสารและสรุปข้อมูลเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบเอกสารทั้ง 2 ส่วน ตามกระบวนการและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นระยะจนได้เอกสารครบ เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรรายวิชารักษันครหลวง มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ไป (พิสนุ พงศ์ศรี. 2550 : 259) ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสม สมบูรณ์ ความชัดเจน ความยาก ความน่าสนใจ และความถูกต้องของส่วนประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตั้งแต่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร ระยะเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการวัดผลประเมินผล ด้วยแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรรายวิชารักษันครหลวง (แสดงในภาคผนวก ซ) เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-74) ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546 : 195 – 196) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรตามตัวชี้วัด 9 หัวข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

มาก	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 75-100
ปานกลาง	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 50-74
น้อย	หมายถึง	ตัวชี้วัดมีลักษณะตามที่ได้ระบุประมาณร้อยละ 0-50

จากนั้นนำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสมบูรณ์ ความเหมาะสมและความชัดเจนของรายการในข้อคำถาม เพื่อตัดสินใจว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือไม่

4.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชารักษันครหลวง และการวัดผลประเมินผล โดยนำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน เสนอประธานกรรมการคุมควบวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความบกพร่องเกี่ยวกับการออกแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

82

กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ว่ามีความสอดคล้องเพียงใดเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าแต่ละแผนมีความเหมาะสมตรงตามเนื้อหาหรือไม่ องค์กรประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันหรือไม่ และการวัดผลประเมินผลบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+ 1	หมายถึง	ตรงตามรายการที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าตรงตามลักษณะที่ระบุไว้หรือไม่
- 1	หมายถึง	ไม่ตรงตามรายการที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อตัดสินว่าเอกสารประกอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมีความเหมาะสมตรงเนื้อหาหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ประเมินผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษันครหลวง

ผู้วิจัยนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษันครหลวง ไปทดลองใช้ในปีการศึกษา 2552 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สอน ร่วมกับครู ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อีก 2 คน เป็นผู้คอยดูแลพฤติกรรมของผู้เรียนและติดตามการส่งชิ้นงานให้ทันเวลา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษันครหลวง

1.1 เตรียมวางแผนการสอนและตารางสอน โดยผู้วิจัยร่วมกับฝ่ายวิชาการโรงเรียน จัดตารางสอนตามโครงสร้างหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติมรักษันครหลวง ในวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 82 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน

1.2 เตรียมเอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเตรียม สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษันครหลวง ที่พัฒนาขึ้น ทั้งตัวเอกสารหลักสูตรและเอกสาร ประกอบหลักสูตร ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใบความรู้ เครื่องมือวัดผล ประเมิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ให้ครบ เพียงพอ และพร้อมในการใช้เสมอ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ และ ฉ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

83

1.3 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ซึ่งได้ผ่านการออกแบบการเรียนรู้ตามแนวทางแบบย้อนกลับและผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ นำมาทำการสอน โดยยึดแนวทางตามแผนการเรียนรู้เรียงลำดับหน่วยการเรียนรู้และความยากง่าย ตามสภาพจริงของผู้เรียน ยึดหยุ่นตามความเหมาะสม และ ดำเนินการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อน - สอบหลัง (One- group pretest - posttest design) คือดำเนินการให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อทดสอบก่อนเรียน แล้วทดลองสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง ของแต่ละชั้นเรียน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง บันทึกความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนในแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบบันทึกผลการเล่าเรื่อง แบบบันทึกผลการเขียนรายงาน ระหว่างเรียน หลังจากเสร็จสิ้นการสอนครบทุกชั่วโมง นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินความสามารถในการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ และวัดเจตคติต่อ โบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวง แล้วทำการบันทึกหลังสอนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลและหาแนวทางพัฒนาผู้เรียน

2. การประเมินผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง(พิบูลประเสริฐวิทย์) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 82 คน

2.2 เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 มีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของสาระรายวิชารักษ์นครหลวง โดยพิจารณาจากผลคะแนนความรู้ทางการเรียน ความสามารถในการปฏิบัติ และ เจตคติต่อ โบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวงมีการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง ดังนี้

2.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษ์นครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

84

2.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม/รายบุคคล แบบบันทึกผลการเล่าเรื่องการนำเสนอ ซึ่งใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม ทักษะกระบวนการทำงาน ตามน้ำหนักคะแนน จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้

2.2.3 แบบประเมินเจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวง เมื่อนักเรียนเรียนจบตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษนครหลวงครบตามหลักสูตรกำหนด

มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งวัดผลผลด้านความรู้ ทางการเรียนรายวิชารักษนครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เทคนิคการสร้างข้อสอบ

ศึกษาวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และรายละเอียดในหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชารักษนครหลวง

สร้างแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโบราณสถาน โดยให้ครอบคลุมในสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทย ตรวจสอบการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายและเหมาะสม ปรับแก้ให้ถูกต้องขึ้น ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .60 – 1.00 จำนวน 50 ข้อ

นำแบบทดสอบ จำนวน 50 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีระดับความรู้ที่สูงกว่า ซึ่งเรียนสาระรายวิชาเพิ่มเติมเป็นสาระเดียวกัน ดำเนินการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน

นำแบบทดสอบนั้นมาตรวจสอบความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อโดยกำหนดเกณฑ์ ถ้านักเรียนตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วคัดเลือกข้อสอบ ข้อที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .59 - .78 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .22 - .64 จำนวน 30 ข้อ แล้วมาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยสูตร KR -21 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่น .86 จึงนำมาทดสอบนักเรียน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน และแบบบันทึกผลการทำงานต่างๆ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามหลักการออกแบบแบบย้อนกลับ ซึ่งมีวิธีการออกแบบผังการประเมิน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้จากการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
มาตรฐานการเรียนรู้ โดยใช้ผลการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการออกแบบการประเมินผล

วิเคราะห์หลักฐานแสดง ตามหน่วยการเรียนรู้เพื่อนำมาตั้งเกณฑ์การวัดผลและ
ประเมินผล

ออกแบบแผนการประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนน
รูปрик (Rubrics) ให้ตรงกับเนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ที่กำหนด

นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรายละเอียดความเหมาะสมสอดคล้อง ความเป็นไปได้
เพื่อนำเสนอแก้ไขและปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น จนสามารถใช้ในการวัดผลประเมินผลตามสาระการ
เรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติมได้

3. แบบประเมินเจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวงมีขั้นตอนการสร้าง
ดังนี้

ศึกษาเอกสาร แนวการตั้งคำถาม และสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านเจตคติ ซึ่งมี
ลักษณะสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น และทำที่พฤติกรรมการแสดงออกของ
นักเรียนต่อสถานที่สำคัญของท้องถิ่น และสถานที่อื่นๆ จำนวน 15 ข้อ โดยมีลักษณะเป็น
แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ของลิเคิ์ท เป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	2
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้คะแนน	1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	-1
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	-2

และใช้เกณฑ์แปลผลจากแบบประเมินเจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอ
นครหลวง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.00 หมายความว่ามีความเจตคติทางบวกต่อโบราณสถานที่สำคัญใน
อำเภอนครหลวงในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายความว่ามีความเจตคติทางบวกต่อโบราณสถานที่สำคัญใน
อำเภอนครหลวงในระดับน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

86

คะแนนเฉลี่ย -0.49-0.50 หมายความว่ามีความมีเจตคติทางบวกต่อโบราณสถานที่สำคัญใน
อำเภอนครหลวงในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย (-1.49)-(-0.50) หมายความว่ามีความมีเจตคติทางลบต่อโบราณสถานที่สำคัญ
ในอำเภอนครหลวงในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย (-2.00)-(-1.50) หมายความว่ามีความมีเจตคติทางลบต่อโบราณสถานที่สำคัญ
ในอำเภอนครหลวงในระดับมาก

นำแบบประเมินเจตคติที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ
ความถูกต้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญบาง
ท่านมีข้อเสนอแนะให้ปรับข้อประเมินให้ลดน้อยลงในส่วนที่สอบถามซ้ำ ได้ค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0

จากนั้นนำแบบประเมินเจตคติที่เห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่เป็นกลุ่มเดียวกับที่ดำเนินการสอนด้วยแผนการจัดการ
เรียนรู้เรื่องเดียวกัน

หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ ของครอนบัค (Cronbach's
coefficient Alpha) โดยมีค่าความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบวัดเจตคติ เมื่อนำไปใช้จริงกับนักเรียน
จำนวน 82 คน เท่ากับ .6795

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้ผู้วิจัยร่วมกับครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1
และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นผู้จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลและผลที่ได้จากการทดลองใช้สาระ
รายวิชารักษนครหลวง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 รวบรวมผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งวัดผลด้านความรู้ จาก
การเรียนรายวิชารักษนครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้เป็นรายบุคคล เป็นคะแนนความรู้ จำนวน 30 คะแนน

2.3.2 บันทึกผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม/รายบุคคล ลงในแบบบันทึกผลการ
เล่าเรื่องการนำเสนอเรื่อง ซึ่งใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม ทักษะกระบวนการทำงาน
ตามนี้หน้าคะแนน จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ เป็นคะแนนการปฏิบัติ จำนวน 70 คะแนน

2.3.3 บันทึกการวัดเจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวงของ
นักเรียนรายบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

87

2.3.4 บันทึกผลการเรียนรู้ของสาระรายวิชารักษณ์ครหลวง เพื่อวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลส่งครูประจำชั้น เพื่อตัดสินผลการเรียนปลายปี

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล จากการประเมินผลการทดลองใช้สาระการเรียนรู้รายวิชารักษณ์ครหลวงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

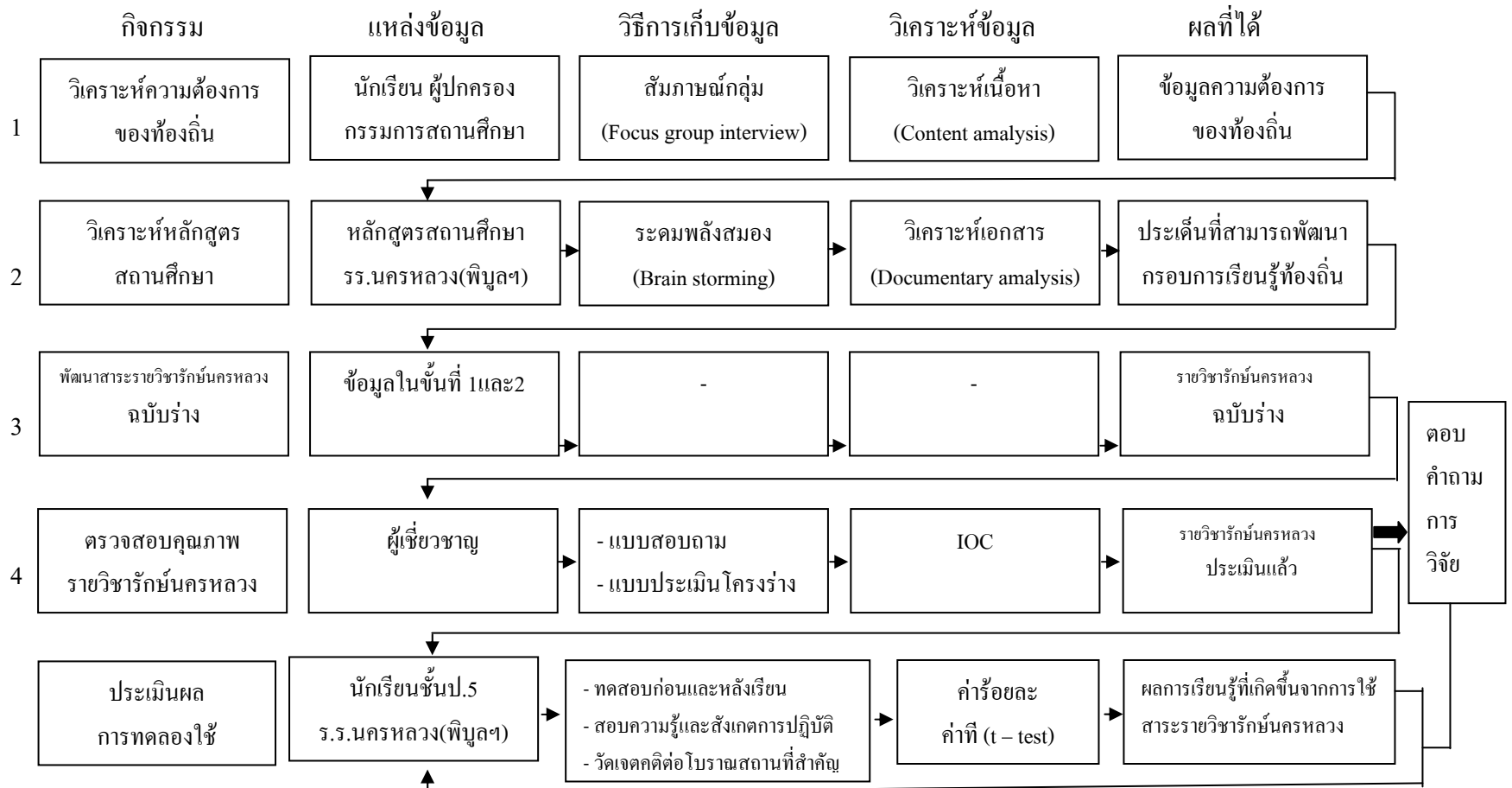
2.4.1 ความรู้ความเข้าใจ ใช้การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังการใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษณ์ครหลวง โดยนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นคะแนนรวมระหว่างคะแนนจากการวัดความรู้ความเข้าใจกับคะแนนจากการสังเกตความสามารถในการปฏิบัติงานและการทำชิ้นงานของผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวม 3 หน่วยการเรียนรู้ ตามอัตราส่วน 70 : 30 คะแนน และนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยร้อยละ นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนครหลวง(พิบูลประเสริฐวิทย์) ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70

2.4.3 เจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญในอำเภอนครหลวง ใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยด้วย การทดสอบที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยกำหนดเป็นสมมุติฐาน เพื่อการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อโบราณสถานที่สำคัญ ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป เป็นค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ ผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 4

การดำเนินการวิจัยพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษณ์ครหลวง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปกระบวนการดำเนินการได้ดังภาพประกอบ 5

สรุปกระบวนการดำเนินการทดลองใช้ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชารักษณ์ครหลวง

ภาพประกอบ 5 สรุปกระบวนการดำเนินการทดลอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา